ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE – ACTUALITATE PRIN CALITATE

Natalia CARABET,
doctor, conferențiar universitar,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău,
https://orcid.org/0000-0002-9096-0587

Rezumat: *Articolul abordează problema necesității, la etapa actuală, a activităților extracurriculare, activități, ce pun în valoare personalitatea umană, dezvoltarea acesteia prin rețele moderne de activități în centre, cluburi pe interese, prin oferta diversă – la nivel instituțional, a rețelelor de activități extracurriculare, rolul acestora în reușita academică a copiilor/ elevilor, consilierea timpurie profesională. Totodată, articolul descrie unele experiențe străine (din afara Republicii Moldova) cu referire la planificarea și organizarea activităților extracurriculare, depășirea unor dificultăți în organizarea acestora.*

Cuvinte-cheie*: activitate, beneficii, consiliere, bariere, planificare.*

EXTRA CURRICULAR ACTIVITIES - CURRENT THROUGH QUALITY

Abstract: *The article addresses the issue of the need, at the current stage, of extracurricular activities, activities that value the human personality, its development through modern activity networks in centers, clubs based on interests, through the diverse offer - at the institutional level, of extracurricular activity networks, their role in the academic success of children/students, early professional counseling. At the same time, the article describes some foreign experiences (outside the Republic of Moldova) with reference to the planning and organization of extracurricular activities, overcoming some difficulties in their organization.*

Keywords: *activity, benefits, counseling, barriers, planning.*

Instituțiile de educație formale/ oficiale sunt instituțiile, ce realizează o misiune nobilă (la nivel formal și informal). Pe de o parte- acestea contribuie la dezvoltarea holistică a copiilor/ elevilor, prin toate strategiile și resursele posibile. Pe de altă parte, instituția de educație poate oferi timp educabililor- pentru activități de:

- *autocunoaștere,*
- *pentru dezvoltarea abilităților și talentelor,*
- *pentru planificarea consolidării competențelor dorite,*
- *etc.*

Acest lucru este posibil de realizat prin activitățile extracurs. Și aceste activități vin cu rezultate frumoase, mai ales atunci când motivația participantului este *benevolă, responsabilă, conștientă.*

Contribuția activităților extracurriculare este deosebit de mare pentru întreg procesul de dezvoltare holistică a copiilor [1 ,2]. Activitățile comune, organizate frontal, consolidează competențele de socializare prin comunicare, empatie, trăirile comune, copiii obținând încredere în forțele proprii, respect pentru neam, sentimente de mândrie națională etc., dar și alte experiențe organizate, propuse de cadre didactice. Menționăm în acest context experiențele de competiție, bucurie de succes dar și rezistența în urma unor eșecuri- aceste contexte, la fel, consolidează competențele de socializare a copiilor.

Activitățile extracuriculare, în plinătatea și diversitatea lor, contribuie direct la educația prin arte, dezvoltarea motricității și a sportului, educația intelectuală și morală, estetică și ecologică etc. [3].

Acest lucru este justificat de diversitatea formelor de organizare/ realizare a activităților extracurriculare- cluburi de interese, competiții, întreceri, TVC, expoziții, drumeții, concerte, festivaluri etc. [3].

Pentru comparație menționăm experiența Regatului Unit, unde problematica activităților extracurriculare a fost abordată la nivelul parlamentului. În discuțiile ținute s-a menționat că instituțiile de stat este bine să propună rețele diverse de activități extracurriculare- pentru diferite interese ale copiilor, fapt ce va diversifica pe de o parte oferta educațională a instituției, dar și va oferi oportunități de dezvoltare personală prin decizie, formarea- dezvoltarea competențelor, dezvoltarea culturii emoționale, a competențelor de comunicare- relaționare etc. [2].

Ex-ministrul educației Marii Britanii, D. Alan Milbern, într-un interviu menționa- instituția publică de educație trebuie să aibă un regim de 8-10 ore de lucru, pentru a oferi imaginea ,,ușilor deschise – loc, în care putem face temele, aprofunda cunoștințele, oferte de ocupații cu sportul, dansul, muzica etc., tot ce prezintă interes pentru discipoli. Tot ex -ministrul a abordat problema motivației cadrelor didactice care vor activa în rețelele de activități extracurriculare – cadre didactice de înaltă calitate, personalități carismatice, cu multiple interese, cu harul de a preda, convinge, empatiza,... Consiliul britanic al școlilor particulare a venit cu o bază de date, prin care s-a confirmat că elevii, care frecventează activitățile extracurriculare, au reușită academică mai bună, practic nu au probleme și deficiențe comportamentale, de relaționare în colectiv [2].

Reicel Vaikary- manager în probleme de marketing și legături externe din școala particulară Ounde School, realizând o analiză a participării elevilor la activități extracurriculare a menționat că o treime din elevi fac sport- de 3 ori pe săptămână, minim o dată pe săptămână fiecare elev este angajat în cerc de astronomie, teatru, dans, dramă, declamare, cinematografie, dame, yoga, ..., în total instituția propunând 53 de activități extracurriculare.

Experiența instituțiilor din Rusia demonstrează că se pune accent pe studierea aprofundată a tehnologiilor informaționale, a activităților ce vizează artele- canto, instrumentele muzicale, sportul. Accentul, conform managerilor instituțiilor educaționale, se pune pe perioada vacanțelor, astfel ca centrele, cluburile și cercurile pe interes să continue activitatea pe durata vacanțelor. Ce ține de unele expoziții, concursuri- festivaluri, colaborări cu muzeele, parteneriatele și vizitele reciproce- acestea la fel este bine să fie planificate pentru perioada vacanțelor.

Experiența unor instituții descrie unele practici de frecventare a teatrelor - ca continuare a lecțiilor de literatură, vizitarea muzeelor de etnografie și istorie ca parte a lecțiilor de istorie sau geografie, drumeții spre/ către muzeele naturale- ca parte componentă a lecțiilor de biologie, ecologie etc.

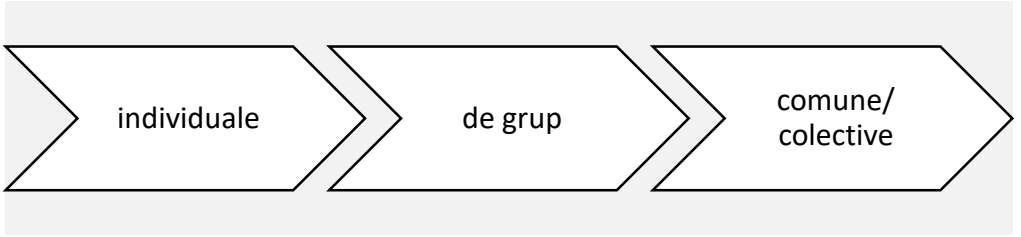
Cadrele didactice, care tradițional pun un mare accent pe activitățile extracurriculare, menționează și unele probleme sau dificultăți în organizarea acestora. Pe de o parte este vorba despre birocratizarea procesului de organizare a excursiilor cu elevi și copii, cererile scrise, semnăturile părinților, coordonarea cu managerii instituționali. Pe de altă parte grija pentru viața și securitatea copiilor/ elevilor este de înțeles, dar, în unele cazuri anume barierele birocratice fac cadrele didactice să refuze unele practici.

Deci, analizând bunele practici și deficiențe pe dimensiunea – activități extracurriculare, menționăm:

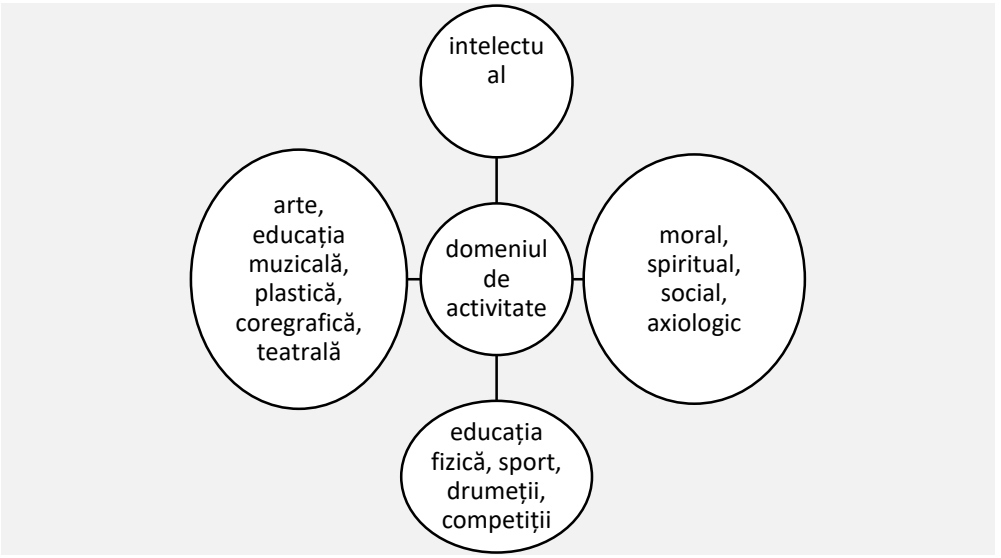
1. *Modernizarea rețelelor activităților extracurriculare din instituții.*
2. *Armonizarea câmpului educațional și social al elevului- copilului, în care se vor promova aceleași valori (educație, competență etc.).*
3. *Crearea condițiilor optime de activitate pentru cercurile și centrele extracurriculare.*
4. *Diversificarea ofertelor activităților extracurriculare ce vor avea impact pentru consilierea profesională a copiilor/ elevilor.*
5. *Propunerea activităților extracurriculare ce contribuie la crearea și menținerea stării de bine (fizice, mentale, psihologice) a copiilor - elevilor.*

După cum menționează pedagogii Ohrimenco A. și Chirilov V., în instituțiile de educație sunt organizate diverse tipuri de activități extracurriculare, în dependență de [3, 4]:

- **NUMĂRUL DE PARTICIPANȚI:**

- DOMENIUL DE ACTIVITATE PROPUS COPIILOR/ ELEVILOR:

- **FORME DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE:**

Din moment ce azi se abordează problema nu numai a diversificării activităților extracurriculare pentru copii și elevi, astfel ca ofertele educaționale să fie atractive pentru copilul de azi, dar accentul fiind și pe calitatea acestora [3], venim să accentuăm unele *condiții de succes* în organizarea activităților extracurriculare:

- ✓ Activitățile extracurriculare trebuie să fie *planificate obligatoriu*, astfel ca să se ia în calcul securitatea copiilor, momentele de surpriză care vor servi și motivația implicării și activismului, planificarea ustensiilor necesare, a diplo-melor și recompenselor, dacă e cazul.
- ✓ Organizatorii vor ține cont de *particularitățile de vârstă și individuale*, specificul învățării- participării copiilor, unele aspecte ale personalității copiilor- emotivitate, deschidere, modestie, îndrăzneală, încredere în sine etc.

- ✓ Înainte de unele forme colective ale activităților extracurriculare, cadrele didactice se vor asigura- prin contactul individual cu copilul, d*e pregătirea copilului, înțelegerea celor* ce vor urma- evoluție în scenă, discurs în fața publicului etc., pentru a asigura pregătirea cât mai bună a copiilor pentru evoluțiile publice.
- ✓ În cadrul evoluțiilor publice este recomandabil de invitat *membrii familiei,* prietenii copiilor, prezența persoanelor apropiate vor crea atmosfera de susținere a participantului, mândria pentru succes, susținerea – la necesitate.

Pe de altă parte, activitățile extracuriculare, fiind activități educative, cu scop, obiective și conținuturi definite, orientate concret spre grup de beneficiari- fie copii preșcolari, fie elevi sau adolescenți, uneori părinți, vin să fie planificate și organizate de pedagogi (educatori, învățători, diriginți, profesori, manageri educaționali etc.) prin respectarea principiilor didactice:

- Respectarea drepturilor copiilor;
- valorificarea și respectul față de personalitatea copilului/ elevului, starea lui de bine, aptitudinile (talentele) lui;
- participării conștiente și active în baza interesului pentru un domeniu de activitate;
- atitudinea responsabilă față de achizițiile la nivel cognitiv, afectiv și psihomotor;
- aprecierea propriului randament;
- accesibilității și individualizării;
- caracterul integrat al achizițiilor copiilor/ elevilor;
- învățării prin joc (mai ales la vârste timpurii);
- diversității contextelor educaționale în scopul dezvoltării holistice a copiilor/ elevilor;
- alternării formelor de organizare a copiilor, dar și a efortului fizic (în cazul activităților cu character sportive, drumeții etc.);
- sistematizării conținuturilor învățate prin cunoașterea profundă a documentelor de politici curiculare, cunoașterea particularităților de vârstă, respectarea particularităților individuale, realizarea planificării de calitate;
- creșterii treptate a volumului și intensității efortului;
- parteneriatului cu familia;
- însușiirii temeinice prin învățare- care este privită ca rezultatul unui proces complex, care se materializează prin priceperile, deprinderile și obișnuințele copilului.

CONCLUZII:

Activitățile extrașcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele de obicei, sunt de mare interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar.

Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități.

Pedagogul are, prin acest tip de activitate, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal – pregătirea copilului pentru viață [5]. Realizarea acestui obiectiv depinde în primul rând de pedagog, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi.

Bibliografie:

1. CERNEA, M., Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în „Învățământul primar” nr. 1/ 2000, București: Discipol, 2000.
2. DUMITRU, Gh., DANILA, A., ROMAN, L., Activități extracurriculare și extrașcolare cultural-artistice în învățământul preuniversitar, Craiova: Didactica Nova, 2009.
3. OHRIMENCO (BOȚAN), A., CHIRILOV, V., Metodologia activităților extracurriculare la preșcolari: (Suport de curs cu sarcini de lucru individual pentru studenții pedagogi), Chișinău, 2022.
4. https://edict.ro/rolul-activitatilor-extracurriculare-in-dezvoltarea-personalitatii-elevilor
5. https://www.scoalaargeseana.ro/didactica-magna/1224-contributia-activitatilor-extrascolare-in-dezvoltarea-personalitatii-elevilor